

Suvestinė redakcija nuo 2021-07-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [42-1596](#), i. k. 107301MISAK00D1-204

Nauja redakcija nuo 2020-10-17:

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2007 m. balandžio 11 d. Nr. D1-204

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 19 straipsnio 1 dalimi,
t v i r t i n u Miško sanitarinės apsaugos taisykles (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Miško sanitarinės apsaugos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato miško sanitarinės apsaugos nuo kenksmingų biotinių, abiotinių ir antropogeninių veiksnių pagrindinius reikalavimus, siekiant reguliuoti ligų ir kenkėjų skaičių, vykdyti jų masinio dauginimosi židinių prevenciją ar juos naikinti.

2. Taisyklės privalomos miško valdytojams, savininkams, naudotojams, miško dauginamosios medžiagos tiekėjams, taip pat fiziniams bei juridiniams asmenims, ruošiantiems, sandėliuojantiems ir perdirbantiems apvaliąją medieną bei kitus miško išteklius.

3. Miško valdytojai, savininkai ir naudotojai privalo sekti miško sanitarinę būklę, stebėti abiotinių veiksnių, ligų, vabzdžių ir gyvūnų padarytus pažeidimus, saugoti mišką nuo miško kenkėjų, ligų ir kitų neigiamų veiksnių, bloginančių miško sanitarinę būklę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, *Žin.*, 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

4. Pagrindinės Taisyklių sąvokos:

4.1. **abiotiniai veiksniai** – neorganiniai, cheminiai ir fiziniai veiksniai arba jų visuma, darantys tiesioginį ar netiesioginį poveikį miško augalijai;

4.2. **antropogeniniai veiksniai** – žmogaus ūkinės veiklos daromas poveikis miško ekosistemai;

4.3. **atrankinis sanitarinis miško kirtimas** – sanitarinis miško kirtimas, kai iškertami labai pažeisti medžiai ir sausuoliai arba tokių medžių grupės, užimančios mažesnę kaip 0,1 ha plotą, taip pat medžiai ligoms, kenkėjams tirti ir apskaityti, ruošiami vabzdžiagaudžiai medžiai, vabzdžiagaudė mediena;

4.4. **biotiniai veiksniai** – skirtingų gyvųjų organizmų tarpusavio sąveika jiems gyvuojant, daranti tiesioginį ar netiesioginį poveikį miško augalijai;

4.5. **insekticidas** – pesticidas vabzdžiams naikinti;

4.6. **miško kenkėjai** – organizmai (mikroorganizmai, grybai, augalai, bestuburiai arba stuburiniai gyvūnai), virusai, kenkiantys miško medžiams, mažinantys jų prieaugį, bloginantys jų kokybę ir darantys nuostolius;

4.7. **miško ligos** – žalą miškui darantys patologiniai procesai, kuriuos sukelia infekcinių ligų sukėlėjai (grybai, bakterijos, virusai, nematodai, aukštesnieji žiediniai augalai ir kt.) ar nepalankūs gamtiniai (sausra, užmirkimas, šalna ir kt.) ir (ar) antropogeniniai (tarša, rekreacija ir kt.) aplinkos veiksniai;

4.8. **labai pažeistas medis** – džiūstantis medis, kurio negrįžtamai pažeista daugiau kaip 50 procentų spyglių ar daugiau kaip 70 procentų lapų, arba medis, kurio nulaužta (sužalota) ar negrįžtamai nudžiūvę daugiau kaip 30 procentų lajos, arba medis, po kurio žieve vystosi pavojingi medžių liemenų kenkėjai, arba nauja vėjalauža ar vėjavarta;

4.9. **masinis miško kenkėjų išplitimas** – nustatytas arba prognozuojamas staigus ir didelis miško kenkėjų populiacijos pagausėjimas, keliantis grėsmę vienam ar keliems gretimoms medynams;

4.10. **mažai pažeistas medis** – apsilpęs medis, kurio pažeista (apgaužta, apdegę ar kt.) mažiau negu 30 procentų spyglių ar mažiau negu 50 procentų lapų arba kurio pavienės šakos yra džiūstančios, arba kurio pavienių šaknų antžeminės dalys mechaniškai pažeistos, arba kurio nedidelės stiebo dalys yra apmirusios, arba medis, kurio prieaugis sumažėjęs;

4.11. **naujas sausuolis** – einamaisiais metais nudžiūvęs medis (negrįžtamai pažeisti visi spygliai ar lapai);

4.12. **pažeistas medynas** – medynas, kurio skalsumas, išskirtus labai pažeistus medžius ir sausuolius, liktų 0,4 ar mažesnis;

4.13. **plynasis sanitarinis miško kirtimas** – pažeisto medyno iškirtimas plynai nepriklausomai nuo medyno amžiaus;

4.14. **sanitarinės miško apsaugos priemonės** – biologinės ir cheminės veikliosios medžiagos ir preparatai, skirti miškų apsaugai nuo ligų ir kenkėjų, taip pat kitos priemonės (sanitariniai kirtimai, vabzdžiagaudžiai medžiai ir kt.), gerinančios miško sanitarinę būklę;

4.15. **senas sausuolis** – ankstesniais metais nudžiūvęs medis, kuris gali būti be žievės ar smulkių šakų; ankstesnių metų vėjavarta arba vėjalauža;

4.16. **sveikas medis** – medis be išorinių nusilpimo ir (ar) pažeidimo požymių;

4.17. **vabzdžiagaudė mediena** – žalia mediena, viena eile sukrauta po 1–3 m³ ir pakelta nuo žemės paviršiaus medžių liemenų kenkėjams privilioti ir naikinti;

4.18. **vabzdžiagaudžiai medžiai** – specialiai parinkti, nupjauti ir pakelti nuo žemės paviršiaus nenugenėti pavieniai žali medžiai (ne daugiau kaip 3 vienoje vietoje) medžių liemenų kenkėjams privilioti ir naikinti;

4.19. **vidutiniškai pažeistas medis** – nusilpęs medis, kurio pažeista 30–50 procentų spyglių ar 50–70 procentų lapų arba kurio viršūnė sausa (iki 30 procentų lajos ilgio), arba kurio šaknys ir stiebas turi nedidelių mechaninių pažeidimų, arba medis, kurio prieaugis labai sumažėjęs.

4.20 Kitos sąvokos Taisyklėse suprantamos kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme, Miško dauginamosios medžiagos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. 521 „Dėl Miško dauginamosios medžiagos nuostatų patvirtinimo“, Miško kirtimų taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 „Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

II. MIŠKO SANITARINĖ APSAUGOS REIKALAVIMAI RUOŠIANT IR AUGINANT MIŠKO DAUGINAMĄJĄ MEDŽIAGĄ

5. Sėklinė miško medžiaga turi būti renkama tik nuo sveikų, ligų, kenkėjų nepažeistų medžių.

6. Miško sėklos ir medelynuose auginami miško sodmenys turi būti apsaugomi nuo ligų, kenkėjų pažeidimų ir nepalankių abiotinių veiksnių.

7. Parenkant vietą medelynams, būtina įvertinti ligų ir kenkėjų išplitimo pavojų.

8. Nuo medelyno lauko, kuriame auginami pušies sodmenys, pakraščio 50 m atstumu turi būti sunaikintos drebulių atžalos (iškertant, apipurškiant herbicidais ir kt.).

9. Šaknis graužiančius kenkėjus būtina naikinti, kai jų kiekis produkuojančios medelyno dalies dirvoje yra didesnis už nurodytą Taisyklių 1 priede.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

III. MIŠKO SANITARINĖ APSAUGA ATKURIANT IR ĮVEISIANT MIŠKĄ

10. Prieš įveisiant mišką želdavietėje, kurioje sodinami spygliuočių želdiniai, turi būti nustatomas šaknis graužiančių kenkėjų skaičius vadovaujantis Taisyklių 1 priedu. Jei šių kenkėjų skaičius didesnis už leidžiamą, turi būti taikomos sanitarinės miško apsaugos priemonės, kurios užtikrintų jų sumažėjimą iki leidžiamo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

11. Grambuoliai (*Melolontha* sp.) turi būti naikinami masinio skraidymo vietose ir jų masinio skraidymo metu (renkant, apipurškiant insekticidais lapuočių medžių juostas ir jų grupes

želdiniuose, žėliniuose ir jaunuolynuose ir kt.).

12. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, *Žin.* 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

13. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, *Žin.* 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

14. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, *Žin.* 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

15. Siekiant apsaugoti pušies želdinius ir žėlinius nuo ūgliasukio, juose turi būti naikinamos drebulių atžalos.

16. Jei straubliukai (*Hylobius* sp.) želdiniuose arba žėliniuose pakenkė 10 procentų ir daugiau medelių, nepriklausomai nuo pažeidimo laipsnio būtina taikyti apsaugos nuo šių kenkėjų priemonės. Draudžiama straubliuko pakenktus plotus insekticidais purkšti ištaisai.

17. Ūgliagraužius (*Evetria* sp.) būtina naikinti, kai spygliuočių želdiniuose, žėliniuose ir jaunuolynuose yra 30 proc. ir daugiau ūgliagraužių pažeistų spygliuočių medžių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, *Žin.*, 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

18. Miško želdinius, žėlinius ir jaunuolynus būtina saugoti nuo graužikų ir žvėrių pažeidimų aptveriant tvoromis, naudojant individualias apsaugas, repelentus ir kt. Želdiniai ir žėliniai laikomi apsaugotais, kai gyvybingų tikslinių medžių rūšių medelių skaičius atitinka Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 (*Žin.*, 2008, Nr. [45-1702](#)), reikalavimus. Jaunuolynai laikomi apsaugotais, kai pažeista iki 10 proc. visų medžių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, *Žin.*, 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

IV. MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS MEDŽIŲ LIEMENŲ PAVOJINGŲ KENKĖJŲ SKAIČIUI MAŽINTI

19. Siekiant sumažinti medžių liemenų pavojingų kenkėjų (žievėgraužių tipografų, žievėgraužių graverių, eglinių poligrafų, mėlynųjų blizgiavabalių, didžiųjų kirpikų, mažųjų kirpikų, balangraužių ardytojų, daugiajuosčių balangraužių, eglinių dendroktonų) skaičių, gali būti kabinamos feromoninės gaudyklės, dėstomi vabzdžiagaudžiai medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena, vykdomi sanitariniai kirtimai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

20. Feromoninės gaudyklės žievėgraužiui tipografui iškabinamos ne mažesnėse kaip 0,2 ha plynų kirtimų eglėnų kirtavietėse prieš pat medžių liemenų pavojingų kenkėjų skraidymo pradžią, ne mažesniu kaip 40 m atstumu viena nuo kitos ir ne arčiau kaip 20 m atstumu nuo pusamžių ir vyresnių eglėnų. Kitiems medžių liemenų pavojingiems kenkėjams feromoninės gaudyklės iškabinamos pagal Valstybinės miškų tarnybos parengtas metodikas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, *Žin.*, 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

21. Vabzdžiagaudžiai medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena naudojami šiais atvejais:

21.1. kai medžių liemenų pavojingų kenkėjų šviežiai užpulti arba džiūstantys medžiai pusamžiam ir vyresniam medyne išsidėstę tolygiai, o jų tūrio procentas yra keturis kartus ir daugiau didesnis už medyno natūraliai iškrentančio tūrio procentą (2 priedas);

21.2. kai medžių liemenų pavojingų kenkėjų šviežiai užpulti medžiai yra išsidėstę grupėmis (5 ir daugiau medžių vienoje vietoje) ir jie pusamžiam medyne sudaro 3 procentus ir daugiau, vyresniame – 2 procentus ir daugiau visų medžių tūrio;

21.3. kai medžiai pažeisti ištisai 0,1 ha ir didesniame plote, – tik atlikus plynus sanitarinius kirtimus.

22. Profilaktiniais tikslais vabzdžiagaudžiai medžiai, vabzdžiagaudė mediena ir feromoninės gaudyklės taip pat gali būti naudojami pagrindinių plynų kirtimų biržėse, nors iškirtas medynas ir nebuvo pažeistas medžių liemenų pavojingų kenkėjų.

23. Vabzdžiagaudžių medžių ir (ar) vabzdžiagaudės medienos kiekis (m³) turi būti:

23.1. 50–100 procentų ankstesnės pavojingų medžių liemenų kenkėjų generacijos užpultų medžių kiekio (jei medžiai iškirsti atrankiniais sanitariniais kirtimais, skaičiuojama pagal kelmus);

23.2. plynų sanitarinių kirtimų biržėse – 5–10 procentų iškirtų medžių kiekio;

23.3. plynų pagrindinių kirtimų biržėse, kai vabzdžiagaudžiai medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena išdėstomi profilaktiniais tikslais, – 3–8 procentai iškirtų medžių kiekio;

23.4. vabzdžiagaudžių medžių ir (ar) vabzdžiagaudės medienos kiekis mažinamas 2 kartus, kai jie apdorojami insekticidais.

24. Vabzdžiagaudžiai medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena ruošiami tik iš žalių vėjavartų ir vėjalaužų, vidutiniškai pažeistų, blogai augančių (C klasės) medžių. Jei tokių medžių nėra vabzdžiagaudžių medžių ir (ar) vabzdžiagaudės medienos išdėstymo vietoje, naudojami miško kirtimais kitoje vietoje iškirsti medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

25. Vabzdžiagaudžiai medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena išdėstomi iš medyno pašalinus vėjavartas, vėjalaužas, sniegalaužas ir kitus medžius (medieną), kuriuose gali veistis medžių liemenų pavojingi kenkėjai.

26. Vabzdžiagaudžiai medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena ruošiami 1–1,5 mėn. iki pavasarį skraidančių ir 2–3 savaitės iki vasarą skraidančių medžių liemenų pavojingų kenkėjų skraidymo pradžios ir baigiami ruošti kenkėjams pradėjus skraidyti. Kai vabzdžiagaudžiai medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena paruošiami kitur, jie kenkėjų gaudymo vietose išdėstomi prieš pat jų skraidymo pradžią.

27. Vabzdžiagaudžiai medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena gali būti apdorojami insekticidais prieš pat medžių liemenų pavojingų kenkėjų skraidymo pradžią. Vasarą ruošti vabzdžiagaudžiai medžiai ir (ar) vabzdžiagaudė mediena apdorojama insekticidais per 3 dienas po jų nukirtimo.

28. Kai po vabzdžiagaudžių medžių ir (ar) vabzdžiagaudės medienos žieve randamos pirmosios medžių liemenų pavojingų kenkėjų lėliukės, jie turi būti išvežti ne arčiau kaip 3 km nuo medyno, kurio sudėtyje yra daugiau kaip 20 proc. spygliuočių medžių rūšių, pakraščio arba nužievinti (žievę būtina užkasti arba sudeginti), arba kenkėjus sunaikinti kitais būdais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

V. MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS REIKALAVIMAI VYKDANT SANITARINIUS KIRTIMUS

29. Sanitariniais miško kirtimais turi būti iškertamos žalių eglių vėjavartos, vėjalaužos, snieglaūžos ir labai pažeisti medžiai iki medžių liemenų pavojingų kenkėjų apsigyvenimo juose, t. y. iki po žieve atsirandant gyvų liemenų kenkėjų (kiaušinėlių, lervų, lėliukių, naujos kartos suaugėlių). Sanitariniais miško kirtimais taip pat gali būti kertami kitų medžių rūšių labai pažeisti medžiai ir sausuliai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

30. Spygliuočiai, kuriuose apsigyveno medžių liemenų pavojingi kenkėjai, iki pirmųjų lėliukių susiformavimo turi būti iškirsti sanitariniais miško kirtimais ir išvežti ne arčiau kaip 3 km nuo medyno, kuriame tų spygliuočių medžių rūšių yra daugiau kaip 20 proc., pakraščio arba nužievinti (žievę būtina užkasti arba sudeginti) arba kenkėjai sunaikinti kitais būdais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

31. Miško kirtimai kitais, šiose taisyklėse neaptais atvejais (miško kirtimai pusamžiuose ir jaunesniuose spygliuočių medynuose, kuriuose yra šakninės pinties židinių, sanitariniai miško kirtimai pušinės požievinės blakės ar saklio pažeistuose medynuose ir kt.), plyni sanitariniai miško kirtimai vykdomi, jų technologijos parenkamos ir biologinei įvairovei svarbūs medžiai paliekami vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

32. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin. 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

33. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin. 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

34. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin. 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

35. Vykdamas ugdomuosius miško kirtimus grynuose, pusamžiuose ir jaunesniuose, spygliuočių medynuose, įveistuose dykvietėse ir žemės ūkio naudmenose, kuriuose dar nėra šakninės pinties pažeistų medžių ir esant ne žemesnei kaip 0° C oro temperatūrai, nukirstų žalių spygliuočių medžių kelmai kirtimo dieną turi būti aptepami preparatu, apsaugančiu nuo šakninės pinties infekcijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

36. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin. 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

37. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin. 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

38. Numatytą kirsti plynais sanitariniais kirtimais medyną pagal miško valdytojo, savininko ar naudotojo pateiktą pažeisto ploto brėžinį, sudarytą pagal Biržių atrėžimo ir įvertinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. D1-577 (Žin., 2004, Nr. [167-6157](#)), reikalavimus, apžiūri:

38.1. valstybiniuose miškuose, kai medyno plotas iki 1 ha, – miškų urėdo įsakymu sudaryta 3 miškų urėdijos specialistų komisija;

38.2. privačiuose miškuose, kai medyno plotas iki 1 ha, – Valstybinės miškų tarnybos Miškų kontrolės skyriaus teritorinio poskyrio, išduodančio leidimą miškui kirsti, įgaliotas atstovas ir valdos savininkas arba jo įgaliotas asmuo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1051](#), 2011-12-29, Žin., 2012, Nr. 1-37 (2012-01-04), i. k. 111301MISAK0D1-1051

38.3. kai medyno plotas 1 ha ir didesnis, medyno apžiūroje turi dalyvauti ir Valstybinės

miškų tarnybos Miško sanitarinės apsaugos skyriaus įgaliotas specialistas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1051](#), 2011-12-29, *Žin.*, 2012, Nr. 1-37 (2012-01-04), i. k. 111301MISAK0D1-1051

38.4. kai plyni sanitariniai kirtimai numatomi vykdyti saugomoje teritorijoje, komisijoje turi dalyvauti ir saugomos teritorijos direkcijos, kuriai ši teritorija priskirta, įgaliotas atstovas;

38.5. lapuočių medynuose medžių būklė vertinama vegetacijos metu, nuo sulapojimo iki lapų numetimo rudenį (išskyrus sausuolius).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-696](#), 2010-08-12, *Žin.*, 2010, Nr. 98-5106 (2010-08-17), i. k. 110301MISAK00D1-696

38¹. Numatyta kirsti plynais sanitariniais kirtimais medyną pagal miško valdytojo, savininko ar naudotojo pateiktą pažeisto ploto brėžinį, sudarytą pagal Biržių atrėžimo ir įvertinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. D1-577 (*Žin.*, 2004, Nr. [167-6157](#)), reikalavimus, apžiūri:

38¹.1. valstybiniuose miškuose – miškų urėdo įsakymu sudaryta 3 miškų urėdijos specialistų komisija;

38¹.2. privačiuose miškuose – regiono aplinkos apsaugos departamento rajono agentūros, išduodančios leidimą miškui kirsti, įgaliotas atstovas ir valdos savininkas arba jo įgaliotas asmuo;

38¹.3. kai plyni sanitariniai kirtimai numatomi vykdyti saugomoje teritorijoje, komisijoje turi dalyvauti ir saugomos teritorijos direkcijos, kuriai ši teritorija priskirta, įgaliotas atstovas.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-836](#), 2010-10-01, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6058 (2010-10-07), i. k. 110301MISAK00D1-836

39. Numatytame kirsti plynais sanitariniais kirtimais medyne medžių būklė ir medynų džiūvimą sukėlę veiksniai įvertinami tolygiai išdėstytuose apskaitos bareliuose, kurių bendras plotas turi sudaryti ne mažiau kaip 2 procentus kertamo ploto (barelių plotų suma ne mažesnė kaip 0,02 ha), užpildomas Numatomų iškirsti plynais sanitariniais miško kirtimais medynų medžių būklės įvertinimo žiniaraštis (3 priedas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, *Žin.*, 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

Nr. [D1-696](#), 2010-08-12, *Žin.*, 2010, Nr. 98-5106 (2010-08-17), i. k. 110301MISAK00D1-696

39¹. Jei numatyto kirsti plynais sanitariniais kirtimais medyno plotas 1 ha ir didesnis, medžių būklė ir medynų džiūvimą sukėlę veiksniai įvertinami tolygiai išdėstytuose apskaitos bareliuose, kurių bendras plotas turi sudaryti ne mažiau kaip 2 procentus kertamo ploto (barelių plotų suma ne mažesnė kaip 0,02 ha), užpildomas Numatomų iškirsti plynais sanitariniais miško kirtimais medynų medžių būklės įvertinimo žiniaraštis (3 priedas), išskyrus vėjo pažeistus medynus.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-836](#), 2010-10-01, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6058 (2010-10-07), i. k. 110301MISAK00D1-836

40. Komisija, nurodyta 38.1 punkte, arba Valstybinės miškų tarnybos Miškų kontrolės skyriaus teritorinio poskyrio, išduodančio leidimą miškui kirsti, įgaliotas atstovas per 3 darbo dienas po apžiūros surašo pažymą, kurioje įvertina numatomo kirti ploto ir jo ribų pagrįstumą, nurodo medyno taksacinę charakteristiką, veiksnius, sukėlusius medynų džiūvimą, kirtimo laiką, rekomenduojamas priemones gretimuose medynuose bei pateikia išvadą dėl plyno sanitarinio kirtimo būtinumo. Prie pažymos pridedami kirštinių medynų brėžiniai, kurie yra neatskiriama šios pažymos dalis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1051](#), 2011-12-29, *Žin.*, 2012, Nr. 1-37 (2012-01-04), i. k. 111301MISAK0D1-1051

41. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, *Žin.*, 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

42. *Neteko galios nuo 2010-07-28*

Punkto naikinimas:

Nr. [DI-625](#), 2010-07-16, *Žin.* 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

VI. MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS REIKALAVIMAI KIRTAVIETĖSE

43. Visose kirtavietėse spygliuočių kelmų aukštis, matuojant nuo šaknies kaklelio, turi būti ne didesnis kaip 10 cm.

44. Visose kirtavietėse nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 1 d. negali būti palikta žalių spygliuočių kirtimo atliekų su žieve, kurių skersmuo storiausioje dalyje didesnis kaip 8 cm ir ilgesnių kaip 1 m, išskyrus skirtas medienos kuro ruošai ar kitoms reikmėms, jei jos sukrautos į aukštesnes kaip 1,5 m krūvas, taip pat pavienes šakas (iki 0,1 m³/ha).

Punkto pakeitimai:

Nr. [DI-625](#), 2010-07-16, *Žin.*, 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

VII. MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS REIKALAVIMAI LAIKANT MEDIENĄ

45. Žalia spygliuočių mediena nuo balandžio 20 d. (pušies – nuo balandžio 1 d.) iki rugsėjo 1 d., jeigu oro temperatūra yra ne žemesnė kaip 0° C, per dešimt dienų po jos iškirtimo turi būti išvežta ne arčiau kaip 3 km nuo medyno, kuriame spygliuočių medžių rūšių yra daugiau kaip 20 proc., pakraščio arba apdorota insekticidais, arba nužievinta, arba kitais būdais apsaugota nuo medžių liemenų pavojingų kenkėjų (mediena laikoma neapsaugota, jei po žieve yra gyvų liemenų kenkėjų: kiaušinėlių, lervų, lėliukių, naujos kartos suaugėlių).

Punkto pakeitimai:

Nr. [DI-625](#), 2010-07-16, *Žin.*, 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

46. Į sandėlius ir lentpjūves, medienos perdirbimo ir kitas įmones, esančias arčiau kaip 3 km nuo medyno, kurio sudėtyje spygliuočių medžių rūšių yra 20 procentų ir daugiau, pakraščio, nuo balandžio 1 d. iki spalio 1 d. draudžiama priimti ir laikyti medžių liemenų pavojingų kenkėjų užpultą nenužievintą medieną (mediena laikoma užpulta kenkėjų, kai po žieve yra gyvų kiaušinėlių, lervų, lėliukių, naujos kartos suaugėlių).

VIII. MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS MASINIO MIŠKO KENKĖJŲ AR LIGŲ IŠPLITIMO ŽIDINIUOSE

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [DI-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

47. Masinis miško kenkėjų išplitimas prognozuojamas, kai abiotinių veiksnių pažeista:

47.1. vėjo:

47.1.1. eglėnuose – daugiau kaip 20 procentų eglės medžių ir pažeisti medynai užima didesnę kaip 1 ha plotą;

47.1.2. kituose medynuose – daugiau kaip 50 procentų medyno ir pažeisti medynai užima didesnę kaip 10 ha plotą;

47.2. kitų abiotinių veiksnių – kai labai pažeisti medžiai sudaro daugiau kaip 50 procentų medyno ir pažeisti medynai užima didesnę kaip 10 ha plotą.

Papildyta punktu:

Nr. [DI-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

48. Masinio miško kenkėjų išplitimo židiniu laikoma, kai yra pažeista, arba tokie pažeidimai prognozuojami pagal Valstybinės miškų tarnybos atliktos detalios apskaitos duomenis, arba pažeidimai gresia išplisti į gretimus medynus:

48.1. šakninės pinties – kai labai pažeisti medžiai pušynuose užima didesnę kaip 1 ha plotą;

48.2. kitų medžių ligų – kai labai pažeisti medžiai sudaro daugiau kaip 10 procentų medyno ir užima didesnę kaip 1 ha plotą;

48.3. vabzdžių:

48.3.1. spyglius ir lapus graužiančių kenkėjų – kai vidutinis spygliuočių medyno medžių lapų ar spyglių netekimas (defoliacija) daugiau kaip 30 procentų, lapuočių – daugiau kaip 50 procentų ir tokie medynai užima didesnę kaip 100 ha plotą.

48.3.2. medžių liemenų kenkėjų:

48.3.2.1. eglės – kai labai pažeisti medžiai eglės medyne sudaro daugiau kaip 5 procentus;

48.3.2.2. pušies – kai labai pažeisti medžiai pušies medyne sudaro daugiau kaip 5 procentus;

48.3.2.3. kitų medžių rūšių – kai labai pažeisti medžiai sudaro daugiau kaip 25 procentus medyno;

48.3.3. kitų vabzdžių – kai labai pažeisti medžiai sudaro daugiau kaip 25 procentus medyno ir pažeisti medynai užima didesnę kaip 10 ha plotą;

48.4. žvėrių – kai labai pažeisti medžiai sudaro daugiau kaip 50 procentų medyno ir pažeisti medynai užima didesnę kaip 10 ha plotą;

48.5. kitų miško kenkėjų pažeidimų atveju – kai labai pažeisti medžiai sudaro daugiau kaip 50 procentų medyno ir pažeisti medynai užima didesnę kaip 10 ha plotą.

Papildyta punktu:

Nr. [DI-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

49. Teritorija, kurioje paskelbta ekstremalioji situacija dėl miško kenkėjų pažeidimų, laikoma masinio išplitimo židiniu.

Papildyta punktu:

Nr. [DI-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

50. Kai kyla masinio miško kenkėjų ar ligų dauginimosi židinių susidarymo pavojus, jie susidaro arba išplinta, miško sanitarinės apsaugos priemonės gali būti vykdomos kitaip, negu numatyta Taisyklėse ir kituose veiksniuose toje teritorijoje reglamentuojančiuose teisės aktuose pagal Valstybinės miškų tarnybos rekomendacijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [DI-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00DI-625

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [DI-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

51. Spyglius ir lapus graužiantys kenkėjai naikinami, kai vidutinė spygliuočių medyno defoliacija yra daugiau negu 30 procentų, lapuočių – daugiau kaip 50 procentų arba toks pažeidimas prognozuojamas pagal detalios apskaitos duomenis.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [DI-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52. Miško kenkėjų, ligų ir abiotinių veiksnių pažeidimai registruojami vadovaujantis Valstybinės miškų tarnybos nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [DI-771](#), 2014-09-24, paskelbta TAR 2014-09-26, i. k. 2014-12957

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [DI-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

53. Pastebėjus didelio masto miško kenkėjų, ligų ar abiotinių veiksnių pažeidimą (kai medynuose, želdiniuose, žėliniuose pažeidimai apima didesnę kaip 1 ha plotą arba (ir) yra masinio dauginimosi požymių (gausu skraidančių ar tupinčių vabzdžių, iš dalies ar visai nugrauzti spygliai ar lapai, iš lajų krenta vabzdžių lervų ekskrementai, keičiasi spyglių ar lapų natūrali spalva, daug kur ant kamienų ar šakų yra vabzdžių veiklos požymių), ištiesai džiūsta medžiai ir kt.):

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [DI-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

53.1. valstybinio miško valdytojas privalo nedelsdamas nustatyti apytikslį pažeisto valstybinio ar privataus miško plotą, pažeidimo priežastis ir apie tai per 5 kalendorines dienas pranešti Valstybinei miškų tarnybai;

53.2. privataus miško savininkas apie pažeidimą miško valdoje privalo per 5 kalendorines dienas pranešti Valstybinei miškų tarnybai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1051](#), 2011-12-29, Žin., 2012, Nr. 1-37 (2012-01-04), i. k. 111301MISAK0D1-1051

Nr. [D1-771](#), 2014-09-24, paskelbta TAR 2014-09-26, i. k. 2014-12957

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

54. Gavę pranešimą apie Taisyklių 53 punkte nustatytus kriterijus atitinkantį miško kenkėjų, ligų ar abiotinių veiksnių pažeidimą, Valstybinės miškų tarnybos specialistai nustato šio pažeidimo priežastį, įvertina masinio išplitimo židinių susidarymo riziką, rekomenduoja profilaktines ar naikinamąsias priemones, stebi taikomų priemonių efektyvumą, prireikus apie tai informuoja Aplinkos ministeriją ir valstybės įmonę Valstybinių miškų urėdiją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-771](#), 2014-09-24, paskelbta TAR 2014-09-26, i. k. 2014-12957

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

55. Miško valdų sanitarinė būklė vertinama vadovaujantis Valstybinės miškų tarnybos parengta metodika.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

56. Valstybinės miškų tarnybos specialistai konsultuoja miško sanitarinės apsaugos klausimais, rekomenduoja taikyti miško sanitarinės apsaugos priemones, stebi ir prognozuoja ligų ir kenkėjų pažeidimus, koordinuoja miško kenkėjų masinio dauginimosi židinių naikinimą (nustato naikinamąsias priemones, prižiūri jų įgyvendinimą, vertina priemonių veiksmingumą).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1051](#), 2011-12-29, Žin., 2012, Nr. 1-37 (2012-01-04), i. k. 111301MISAK0D1-1051

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

Nr. [D1-385](#), 2021-06-28, paskelbta TAR 2021-06-28, i. k. 2021-14376

57. Miško sanitarinės apsaugos taisyklių laikymąsi visų nuosavybės formų miškuose kontroliuoja aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomuose miškuose – valstybinių miškų apsaugos pareigūnai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-385](#), 2021-06-28, paskelbta TAR 2021-06-28, i. k. 2021-14376

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

58. Asmenys, pažeidę šias Taisykles, atsako Lietuvos Respublikos administracinių nusizengimų kodekso ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

Miško sanitarinės apsaugos taisyklių
1 priedas

MAKSIMALUS LEIDŽIAMAS ŠAKNŲ KENKĖJŲ SKAIČIUS (vnt./1m²)

	Paprastasis ir miškinis grambuoliai			Vasarinis grambuolys		Naktinis, žiedinis grambuoliai, grikinukas, lerva
	1 m. lerva	2 m. lerva	3 m. lerva, lėliukė, imago	1 m. lerva	2 m. lerva	
medelynai	2	2	2	2	2	6
Nb – žaliašiliai ir mišrūs miškai	10	8	6	20	16	60
Nc – šilagiriai	6	4	4	12	10	60
Nae, Na – sausi šilai	2	2	2	4	4	30
(prie)molis	10	8	6	20	16	60
priesmėlis	6	4	4	12	10	60
smėlis	2	2	2	4	4	30

Dirvoje gyvenančių kenkėjų apskaita daroma kasant duobes 50x100 cm (ne mažiau kaip 10 vnt./ha). Pirmoji duobė iškasama iki 1 m gylio ir nustatoma, kokiame gylyje dar aptinkamos kenkėjų lervos, visos kitos duobės kasamos tik iki šio gylio (paprastai 40–60 cm). Kasant duobę pirmiausia nuimama ir išardoma velėna, toliau žemė imama iš duobės sluoksniais maždaug po 10–15 cm, žemė peržiūrima (persijojama), išrenkamos ir suskaičiuojamos visos lervos. Iškasus iki reikiamo gylio, duobė taip pat palaipsniui užpilama, dar kartą peržiūrint ir išrenkant nepastebėtas lervas. Lervos suskaičiuojamos, nustatoma rūšinė sudėtis, lervų būklė (sveikos, parazituotos, ligotos, žuvusios).

Miško sanitarinės apsaugos taisyklių
2 priedas

MEDYNO NATŪRALIAI IŠKRENTANČIO TŪRIO PROCENTAI

Amžiaus klasė	Iškrentantis tūris, %		
	pušynai	eglynai	lapuočiai
V	0,5	0,4	0,3
VI	0,4	0,4	0,3
VII	0,4	0,3	0,2
VIII	0,3	0,3	0,2
≥ IX	0,3	0,3	0,2

**NUMATOMŲ IŠKIRSTI PLYNAIS SANITARINIAIS MIŠKO KIRTIMAIS MEDYNŲ
MEDŽIŲ BŪKLĖS ĮVERTINIMO ŽINIARAŠTIS**

_____ miškų urėdija
_____ girininkija
_____ miško savininkas
_____ kadastro vietovė, sklypo Nr.

Kv. Nr.	Skl. Nr.	Barel io Nr.	Bareli o plotas , ha	Medžių rūšis	Medžių pasiskirstymas pagal būklę (vnt. ir proc. bendro kiekio barelyje)						Kirtimo priežastis (vyraujančių kenkėjų ir ligų pavadinimas)
					nekertami medžiai			kertami medžiai			
					I	II	III	IV	V	VI	

Komisija (nurodyti vardus, pavardes, pareigas):

_____
_____
_____
_____
_____

Medžių būklės įvertinimas:

- I – sveiki medžiai
- II – mažai pažeisti, apsilpę medžiai
- III – vidutiniškai pažeisti, nusilpę medžiai
- IV – labai pažeisti, džiūstantys medžiai
- V – nauji sausuoliai
- VI – seni sausuoliai

Pastabos:

1. Įvairiuose kenkėjų masinio dauginimosi židiniuose medžių būklės kategorijų skalė gali būti tikslinama.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-625](#), 2010-07-16, Žin., 2010, Nr. 89-4724 (2010-07-27), i. k. 110301MISAK00D1-625

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymo Nr. D1-204 "Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gegužės 14 d. įsakymo Nr. 244 "Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 20 d. įsakymo Nr. 328 "Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių" dalinio pakeitimo" pripažinimo netekusiu galios

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-696](#), 2010-08-12, Žin., 2010, Nr. 98-5106 (2010-08-17), i. k. 110301MISAK00D1-696

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymo Nr. D1-204 "Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-836](#), 2010-10-01, Žin., 2010, Nr. 119-6058 (2010-10-07), i. k. 110301MISAK00D1-836

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymo Nr. D1-204 "Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-1051](#), 2011-12-29, Žin., 2012, Nr. 1-37 (2012-01-04), i. k. 111301MISAK00D1-1051

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymo Nr. D1-204 "Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-771](#), 2014-09-24, paskelbta TAR 2014-09-26, i. k. 2014-12957

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymo Nr. D1-204 „Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-638](#), 2020-10-16, paskelbta TAR 2020-10-16, i. k. 2020-21588

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymo Nr. D1-204 „Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-385](#), 2021-06-28, paskelbta TAR 2021-06-28, i. k. 2021-14376

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymo Nr. D1-204 „Dėl Miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo